

на Ал. Екзарх, който се позовава на в. „Опионион насионал“. Особено внимание отделя на него, по обясними причини, ръководителят на българското революционно течение Г. С. Раковски.

От страниците на „Дунавски лебед“ той откликва на най-важните международни събития в рубриките „Граждански обзор“, „Разни новости“, „Изглед на Вьсток“, „Най-нови известия“ и „Новости световни“. Неговото собствено пояснение относно подхода му гласи: „Ние следвами само главния точки днешная политики и най-точния известия отважних европейских вестников, а най-паче английских и по некогаш давами и наше о тому мнение и разсъждение“.

Действително Раковски не само известява за сближението между Русия и Австрия, между Австрия и Турция, но като обществен деец, обезпокоен, съзира в него начало на групиране на реакционните сили, "защищающии монархическое старое право". Убеден демократ, той осъжда многократно в публицистиката си самодържавното право и уверява читателите, че влиятелни среди във Франция и Англия вече признават два нови принципа в международните отношения - „право народности“ (новото народно право) и принцип "невмешательства" (т.е. ненамеса във вътрешните работи на една страна, ако там подтиснатият народ се бори за самоопределение и свобода)³⁵. Позицията на Виенския кабинет в подкрепа на интегритета на Османската империя за него е подтик да осветли този въпрос на страниците на „Дунавски лебед“ през есента на 1860 г. Тревога буди у него и последвалата през 1861 г. въоръжена намеса на Австрия в Херцеговина, когато там пламва въстание.

Г. Раковски алармира отначало чрез „Дунавски лебед“, сетне от страниците на „Бъдущност“ и **за опасността от възстановяване на Свещения съюз**, поради страха на монарсите на Австрия, Русия и Прусия от надигналата се революционна вълна в Европа. Новите известия за студентски вълнения, затваряне на университетите в Петербург, Москва и Варшава и за масови полски демонстрации, му дават повод да обобщи: „Виждаме, че робството и абсолютизма днес нигде ся не търпи вече, свобода ся бори навред и иска да ся признай природно ѝ начало...“³⁶ По-късно, цитирайки някои петербургски вестници, които отричали, че Русия може да влезе в нов таен Свещен съюз с Австрия и Прусия, той не се поколебава да заяви откровеното си мнение, защото това би било „един заговор на владетели против свободата на народите.“³⁷

Задачите, които през 1861 г. стоят пред българския народ, правят актуален въпроса за намиране на съюзници сред онези народи, които тогава се борят за национално освобождение или за отхвърляне на васална зависимост. От тук и